

Ainevaldkond	Keel ja kirjandus
Kursuse nimetus	AJASTUD, VOOLUD JA ŽANRID II
Eelduskursused	–
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) tundi: kontakttunnid, iseseisvad tööd (uuringud, analüüsid jm), õppekäigud (muuseum, teater jm)
Õpetamise aeg	G2 klassis 2026/27. õa
Kursuse eesmärgid	Anda ettekujutus maailmakultuuri kui terviku arengust realismist postmodernismini ja ülevaade Euroopa rahvuskirjanduste mitmekesisusest. Toetada õpilase kultuuriteadvust ja süsteemsemate kirjandusteadmiste kujunemist. Arendada oskust mõista kirjandusteost ajastu, voolu ja/või žanri kontekstis ja märgata poeetilisi väljendusvahendeid. Õpetada nägema seost kultuurisituatsiooni ja sel ajal sündinud loomingu vahel, et õpilane mõistaks kirjandusvoolude tekkepõhjust, erinevusi ja arengut ning tajuks kirjandust protsessina. Kõrvutada ajaloolisi žanre tänapäevaste näidetega.
Kursuse lühikirjeldus	Realismi kirjandus: Balzac „Isa Goriot“ (töö tekstiga); Tšehhovi novellid; vabalt valitud tervikteos (Flaubert, Dostojevski, Vilde, Zola, Tolstoi, Dickens vms) 20. saj kirjandus – modernism. Vabalt valitud proosateos (Remarque, Hemingway, Fitzgerald, Kafka, Ristikivi, Woolf, Hamsun, Vonnegut, Camus vms) Salinger „Kuristik rukkis“ – tervikteos. Modernistlik luule: Noor-Eesti, Siuru, Arbujad (Alver); kassetipõlvkond (Rummo, Kaplinski); Üdi, Kareva. Draamatekstid: Maeterlinck, Beckett; Kitzberg „Libahunt“/ „Kauka jumal“. Postmodernism (Eco, Süskind) Mõisted absurdidraama, ajalooline romaan, draamatika, eepika, alltekst, dadaism, ekspressionism, eksistentsialism, estetism, futurism, impressionism, kassetipõlvkond, kujunemisromaan, modernism e uusromantism, postmodernism, psühholoogiline romaan, sümbolism, sürrealism, luule, lüürika, vabavärss, novell, teema, žanr, tragöödia.

Kursuse õpitulemused	Õpilane • loeb läbi vähemalt kolm tervikteost, analüüsib ja tõlgendab loetud teoseid nii ühisaruteludes kui ka individuaalses tekstiloomes, jagab oma lugemiskogemusi; • teab kirjandusperioodide ajalist järgnevust realismist postmodernismini ja nende seost ajaloo- ja kultuurikontekstiga; • leiab kirjandusteosest ajastule või voolule iseloomulikku mõtteviisi ja väärtushinnangute kajastusi; • eristab tekstinäidete põhjal žanre ja kujutamisi, võrdleb vähemalt kahe teose sisu, väljenduslaadi ja ülesehitust; • arutleb erinevate seisukohtade, teemade, probleemide üle; • analüüsib ja hindab teoste poeetikat, väljendusvahendite mitmekesisust ja tähendust; • tunneb kirjanduse põhimõisteid ja rikastab kirjandustekstide kaudu oma sõnavara
Hindamine	Koondhinde moodustavad kontrolltööd, lugemiskontrollid, analüüsitööd, suulised diskussioonid/ettekanded ning loovtööd. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse 1. sissekandes vastavate tööde arvu, vormi ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse kirjanduse kooliastmehinde väljapanemisel
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õpikud GTR „Maailmakirjandus 17.-19. saj“ Jan Kaus „Uuem kirjandus“ Kirjandusportaalid ning internetiväljaanded
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Neithal, R. “Mis on mis kirjanduses. Kirjandusterminite leksikon gümnaasiumile.” Merilai, A., Saro, A., Annus, E. “Poeetika. Gümnaasiumiõpik” Kirjandusleksikonid ning terminoloogiasõnaraamatud
Kursuse väljund	Peamine väljund on kirjanduse rolli ja väärtuse mõistmine, mis aitab kaasa ühiskonna ja kultuuri sügavamale vastuvõtule. Lisaväljundid: esseekonkursid, kirjanduslikud projektid